

Open podium

Brieven van lezers
brieven@nieuwarchief.nl

Mijnenveld

“Onderwijsramp door realistisch rekenen,” zo luidt de kop van een nieuwsbericht in het *Nieuw Archief voor Wiskunde* van juni 2024. Er is geen bewijs voor deze stelling. De KNAW-commissie die vijftien jaar geleden het rekenonderwijs op de basisschool onderzocht, constateerde dat bezorgdheid over de rekenvaardigheid van onze kinderen op zijn plaats is, maar dat er geen overtuigend verschil in het effect van de realistische en de traditionele didactiek is aangetoond. De sleutel tot verbetering werd gezocht in het niveau van de leraar, want de opleiding en nascholing van de leraar waren in ernstige mate geërodeerd. Aldus het KNAW-advies [2].

Er blijft onverminderd reden tot bezorgdheid, niet alleen over de rekenvaardigheid op de basisschool, maar over het gehele niveau van het basis- en voortgezet onderwijs. De PISA-scores dalen, de Onderwijsinspectie trekt aan de bel, de instellingen voor hoger onderwijs zien een achteruitgang in de kennis en vaardigheden en ook in de werkhouding van hun eerstejaarsstudenten. Het funderend onderwijs staat voor nieuwe uitdagingen: oplopende lerarentekorten, een grotere variëteit in de maatschappelijke achtergrond van de leerlingen, afleiding door

sociale media, nieuwe onderwerpen zoals burgerschap en digitale geletterdheid. En dat is maar een greep.

Nederland moet zich afvragen wat het van het onderwijs verwacht en hoe het dat voor elkaar gaat krijgen. Voor het vervolgonderwijs is hiertoe een aanzet gegeven in de vorm van een toekomstverkenning [1,3]. Ik doe hier een oproep tot een onderzoek naar en een debat over het doel en de inrichting van het funderend onderwijs. Laten we dat kritisch en constructief doen, met de kracht van argument en evidentie. Hoe het niet moet hebben we geleerd van het didactiekdebat, dat ontaardde in een geloofsstrijd met standpunten die uiteindelijk even extreem als onhoudbaar waren.

Bij de aanbieding van het KNAW-advies [2] aan staatssecretaris Marja van Bijsterveldt zei KNAW-president Robbert Dijkgraaf: “Ik heb de commissie een mijnenveld ingestuurd en ik ben blij dat ze heelhuids zijn teruggekeerd.” Dat kwam omdat de mijnen aan de extremen van het strijdperk liggen. In het midden loopt een goed begaanbaar pad.

Jan Karel Lenstra
Centrum Wiskunde & Informatica, Amsterdam
jkl@cwi.nl

Referenties

- 1 T. Eimers (red.). *Vandaag is het 2040; toekomstverkenning voor middelbaar beroepsonderwijs, hoger onderwijs en wetenschap*. KBA Nijmegen & ResearchNed, Nijmegen; Andersson Elffers Felix, Utrecht; CHEPS, Enschede; Kohnstamm Instituut, Amsterdam. 2023.
- 2 KNAW. *Rekenonderwijs op de basisschool; analyse en sleutels tot verbetering*. 2009.
- 3 PWN-commissie Onderwijs. *Samenvatting van Vandaag is het 2040, de kamerbrief van de minister van OCW en de reactie van de Onderwijsraad*. 2024, <https://platformwiskunde.nl/wp-content/uploads/2024/09/20240224-2040-samenvatting.pdf>.